

Kwaliteitscriteria voor websites over gezondheidszorg

De overdaad aan websites over gezondheidszorg maakt het lastig de kwaliteit en de objectiviteit van de geboden informatie te beoordelen. De laatste jaren is door diverse organisaties, waaronder de Europese Commissie, een aantal criteria vastgelegd waaraan deze websites moeten voldoen. In deze bijdrage wordt een beknopt overzicht gegeven van de gehanteerde methoden en criteria om de betrouwbaarheid van de geboden informatie te toetsen.

Een speciale werkgroep van de Europese Commissie heeft in het kader van 'eEurope 2002' de basisrichtlijnen en kwaliteitscriteria aangegeven voor websites die zich met voorlichting over ziekte en gezondheid bezighouden (europe.eu.int/information_society/eeurope/ehealth/whatishealth/index_en.htm). Een van de belangrijkste criteria is dat de website duidelijk is over wie verantwoordelijk is voor de website. Ook over de functie en de doelgroep van de website mag geen onduidelijkheid bestaan. Bovendien moet inzicht worden gegeven hoe de website aan de financiële middelen komt. Bij alle aangeboden informatie moeten de bronvermelding met publicatiedatum en de namen en functies van de auteurs te vinden zijn. Bovendien dient de werkwijze van de beheerder (redactie) ten aanzien van de selectie van de aangeboden informatie te worden toegelicht. Voor interactieve functies waarbij patiëntengegevens in het geding zijn, moet een privacyreglement met afscherming van gevoelige gegevens worden toegepast. Tot slot moet de website, met datumvermelding, regelmatig up-to-date worden gehouden.

In de loop der jaren zijn door de vele websites verschillende gedragscodes ontstaan die uiteindelijk hebben geleid tot de 'eHealth code of ethics'. Deze gedragscode is in mei 2000 aangenomen door de Internet Health Coalition, een bekende, zonder winst oogmerk werkende, internationale organisatie ter bevordering van de kwaliteit van websites die zich met gezondheidsvoorlichting bezighouden (www.ihealthcoalition.org). Nu ook de Europese Commissie zich over deze materie heeft uitgesproken, is er consensus over de kwaliteitscriteria. De verwachting is dat in 2005 dit complex van gemeenschappelijke richtlijnen zal leiden tot een waarborgsysteem voor kwaliteit en betrouwbaarheid van websites over gezondheid en ziekte binnen de lidstaten in de Europese Unie. De implementatie van deze richtlijnen en kwaliteitscriteria kan op verschillende manieren ten uitvoer worden gebracht, waarbij een zelf opgelegd kwaliteitskeurmerk of een zelf opgelegde gedragscode het meest wordt toegepast.

Het bekendst is de Health on the Net Foundation (HON). Deze HON-code bestaat uit voorwaarden die de website de mogelijkheid bieden het HON-logo te voeren. Door op dit logo te klikken komt men op de site van de HON (www.hon.ch) waar men kan verifiëren of werkelijk aan deze eisen is voldaan. De Foundation is een organisatie zonder winst oogmerk die na aanmelding een goedkeuring en desbetreffende website in zijn databank opneemt. Wereldwijd zijn er ongeveer 3.000 websites die het HON-logo hebben. Door de niet al te strenge eisen en

de tamelijk vrijblijvende toetsing is er echter geen echte kwaliteitswaarborg mogelijk.

Een ander voorbeeld van implementatie van kwaliteitscriteria is het beschikbaar stellen van speciale software die toetst of de aangeboden informatie aan bepaalde voorwaarden voldoet. DISCERN (www.discern.org.uk) is een dergelijk programma dat zich heeft toegeleid op het beoordelen van de op een website aangeboden therapie-mogelijkheden. Het helpt de bezoeker via een systematische vragenlijst de juiste keuzes te maken. Ook DISCERN is via een logo op de website op te roepen.

Daarnaast kan men door middel van het filteren van de aangeboden informatie de kwaliteitscriteria toepassen. Meestal wordt dit gedaan door een organisatie die zich toelegt op informatie voor een bepaalde doelgroep. Een staf van deskundigen beoordeelt alle relevante gegevens en bundelt deze in een databank. OMNI (Organising Medical Networked Information) is een voorbeeld van een speciaal op de medische professie gerichte hoogwaardige databank met gekwalificeerde informatie (omni.ac.uk). Ook het door de overheid onlangs opgerichte zorgportaal gezondheidskiosk.nl valt in principe in deze categorie. Door het algemene karakter hiervan dient echter zeer kritisch naar de inhoud van dit portaal te worden gekeken.

De hoogste norm voor kwaliteit en betrouwbaarheid zou men het toekennen van een keurmerk door een onafhankelijke organisatie kunnen beschouwen. Aangezien dit nog in de kinderschoenen staat, zijn er nog geen websites die voorzien zijn van een dergelijk keurmerk. Er lopen wel diverse pilot-projecten. Eén daarvan is het in een vorige bijdrage van NTvT digitaal (*Ned Tijdschr Tandheelkd* 2003; 110: 409) genoemde TNO-QMIC Trustmerk. Dit Quality for Medical Information and Communication (QMIC)-keurmerk betreft een certificaat dat via een door TNO benoemde specifieke en gekwalificeerde persoon wordt gegeven aan websites die aan alle relevante eisen voldoen. Tandheelkundige informatie dient in dit systeem dus door een tandarts te worden beoordeeld. Alle van het QMIC-keurmerk voorziene pagina's worden in een database verzameld. Een bezoeker van een van het QMIC-keurmerk voorziene website kan ervan uitgaan dat de aangeboden informatie betrouwbaar is en dat de website aan de kwaliteitscriteria voldoet.

S.L. Liem, redacteur internet
bssliem@euronet.nl

Quality criteria for health related websites

The quality of the overwhelming amount of health information on the internet is difficult to evaluate. Organisations such as the European Commission are establishing quality criteria for health related web sites. In this issue a review of methods is given to the user to evaluate the credibility of the information offered on these sites.